

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

17 ianuarie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

 judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Basarabeasca din 27 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, declarate de succesorul părții vătămate Baran Nicolae și de inculpata

Casumov Lilia Ion, născută la 17 august 1979, originară și domiciliată în s.Abaclia, str.I.Secieru 118, r-nul Basarabeasca.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 01.04.2016 - 27.05.2016;
2. Instanța de apel: 21.06.2016 - 20.09.2016;
3. Instanța de recurs: 29.11.2016 - 17.01.2017.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Basarabeasca din 27 mai 2016, a fost recunoscută vinovată și condamnată Casumov Lilia în baza art.149 alin.(1) Cod penal, la 8 luni închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani.

 Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Baran Nicolae, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

 A fost încasat de la Casumov Lilia în beneficiu statului cheltuielile judiciare în sumă de 1027 lei.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Casumov Lilia, la 04 februarie 2016, ora 20.00, aflându-se în compania mai multor persoane la domiciliul cet.Renița Evghenia din str.V.Tănase nr.2, s.Abaclia, r-nul Basarabeasca, în urma consumului băuturilor alcoolice, fiind în stare de ebrietate, a inițiat un conflict cu Renița Evghenia în cadrul căruia i-a aplicat acesteia mai multe lovituri cu mâinile peste față, de la care ultima a căzut lovindu-se cu partea dreaptă a capului de perete pierzându-și cunoștința, fiindu-i cauzate leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă cu fractura oaselor capului, hematom sudoral masiv cu compresie cerebrală, hemoragii sub piamater în țesuturile și ventriculele creierului. Fiind dusă Renița Evghenia în stare de cunoștință în dormitorul domiciliului menționat mai sus, unde în urma vătămarilor corporale cauzate, aproximativ în intervalul de timp între orele 20.00 - 00.20, a survenit decesul acesteia.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul V.Berezovschi în numele succesorului părții vătămate N.Baran, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui L.Casumov să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, cu executarea ei reală, pe motiv că aceasta se caracterizează negativ și a comis infracțiunea în prezența mai multor martori fără careva remușcări, astfel instanța neîntemeiat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- avocatul V.Berezovschi în numele succesorului părții vătămate N.Baran, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu stabilirea unei pedepsei mai aspre cu executare, pe motiv că inculpata a comis cu intenție directă fapta; - acțiunile inculpatei urmau a fi încadrate în prevederile art.151 alin.(4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, au fost admise apelurile declarate de procuror și avocatul succesorului părții vătămate V.Berezovschi, casată sentința în partea numirii pedepsei penale și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui L.Casumov i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip deschis, pentru femei.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și just a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite o încadrare juridică corectă.

La fel, instanța de apel a menționat că, la aprecierea măsurii și mărimii de pedeapsă, nu s-a luat în considerație în deplină măsură gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpată, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana acesteia, care se caracterizează negativ, de prezența circumstanței agravante, săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, nerecuperarea prejudiciului succesorului părții vătămate, astfel a considerat că prima instanță i-a aplicat o pedeapsă prea blândă și eronat a aplicat față de aceasta prevederile art.90 Cod penal, dispunând executarea condiționată a pedepsei penale.

Respectiv, instanța de apel a conchis că pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei, aplicată lui L.Casumov de prima instanță, nu este oportună și nu va atinge scopul pedepsei penale, astfel comportamentul inculpatei impune necesitatea executării reale a pedepsei penale, aceasta fiind una echitabilă, proporțională cu gravitatea faptei comise și va fi suficientă pentru restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și a altor persoane.

De asemenea, instanța a respins cererea înaintată de inculpată în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, privind aplicarea față de ea a Legii nr.210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, pe motiv că nu întrunește condițiile necesare, și anume prevederile art.10 alin.(1) lit.k) al Legii, potrivit cărora în cazul nerecuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, amnistia nu se aplică.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- succesorul părții vătămate N.Baran care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora cu trimiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că acțiunile inculpatei greșit au fost încadrate în baza art.149 alin.(1) Cod penal, urmând corect a fi reîncadrate în baza art.151 alin.(4) Cod penal; - instanța urma să

examineze cauza în procedură generală, deoarece inculpata nu a recunoscut vina; - pedeapsa stabilită inculpatei este prea blândă și aceasta nu-și va atinge scopul;

- inculpata L.Casumov care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu încetarea procesului penal în baza art.2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, pe motiv că dânsa întrunește condițiile privind aplicarea amnistiei, iar referitor la acțiunea civilă dânsa este dispusă să achite prejudiciul, însă succesorul părții vătămate nu a înaintat o asemenea cerere.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, la care fac referire recurenții, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Raportând norma respectivă la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat de succesorul părții vătămate, autorul acestuia critică hotărârea atacată referitor la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, și în partea individualizării pedepsei aplicate acesteia, considerând-o prea blândă.

Argumentele date nu pot fi reținute, deoarece potrivit ordonanței din 02 martie 2016, L.Casumov a fost pusă sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.149 alin.(1) Cod penal - lipsirea de viață din imprudență (f.d.156 v.1). Aceiași învinuire a fost formulată și în rechizitoriul din 30 martie 2016, acțiunile lui L.Casumov fiind încadrate la fel în baza art.149 alin.(1) Cod penal (f.d.199-204 v.1).

În cadrul urmăririi penale, prin ordonanța din 30.03.2016, a fost respins demersul avocatului V.Berezovschi, care reprezenta interesele succesorului părții vătămate, cu privire la recalificarea acțiunilor lui L.Casumov în baza art.151 alin.(4) Cod penal, ca fiind neîntemeiat (f.d.198 v.1).

Colegiul remarcă că, potrivit art.53 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, la examinarea cauzei penale în instanța de judecată, procurorul reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acuzării, iar potrivit pct.8) al aceluiași articol, își expune părerea în dezbaterile judiciare asupra faptei infracționale săvârșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei care urmează a fi aplicată.

Conform art.325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de prevederile acestui cod.

În situația dată, în condițiile în care reprezentantul învinuirii de stat, a susținut învinuirea, solicitând condamnarea inculpatei în baza art.149 alin.(1) Cod penal, instanța de judecată, în conformitate cu prevederile art.325 Cod de procedură penală, nu poate ieși din limitele învinuirii și agrava situația inculpatului în raport cu acuzarea susținută de procuror în cadrul ședinței de judecată.

Raportând aceste stipulări la argumentele invocate de succesorul părții vătămate N.Baran, Colegiul penal consideră că, acestea sânt în contradicție cu prevederile normelor procesual penale nominalizate și nu pot fi reținute ca temei pentru casarea deciziei instanței de apel.

Colegiul penal menționează că, instanțele de fond corect au constatat că inculpata a comis lipsirea de viață din imprudență a victimei, constatări care Colegiul penal le consideră juste, aflate în deplină concordanță cu probele administrate în cauză. Astfel, a fost constatată vinovăția din imprudență față de moartea lui E.Reniță, fapta fiind încadrată just ca lipsirea de viață din imprudență

Motivele recurentului N.Baran, precum că instanța incorect a individualizat pedeapsa, nu a dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal, Colegiul penal le consideră drept lipsite de temei.

Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia L.Casumov a fost condamnată. Deci, analizând materialele cauzei și decizia instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate, iar pedeapsa aplicată inculpatei este individualizată conform prevederilor legale.

Nu pot fi reținute nici argumentele inculpatei referitor la neadmiterea de către instanța de apel a cererii sale privind aplicarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, nr.210 din 29.07.2016, deoarece instanța a constatat că inculpata nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie, și anume nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, or, în cadrul ședinței de judecată succesorul părții vătămate a declarat că are pretenții de ordin material și moral față de inculpată.

Colegiul penal menționează că, potrivit art.1 alin.(1) al Legii sus menționate, aceasta se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă

Totodată, potrivit art.10 alin.(1) lit.k) din Legea dată, prevederile art.1-9 nu se aplică persoanei bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune pentru care a fost condamnată. Iar, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, în prima instanță, pînă la soluționarea chestiunii de acceptarea cererii inculpatei privind judecarea cauzei în procedură simplificată, succesorul părții vătămate a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte civilă, declarînd că are pretenții materiale și morale față de

inculpată și a insistat să-i fie acordat termen pentru a formula acțiunea civilă, însă respingând acest demers (f.d.231 v.1), instanța i-a încălcat dreptul succesorului părții vătămate și dispozițiile art.364¹ alin.(5) Cod de procedură penală, potrivit căroră, în caz de admitere a cererii de solicitare a judecării cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe.

Astfel, analizând materialele cauzei și hotărârea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea acestei hotărâri. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelurilor procurorului și reprezentantului succesorului părții vătămate, avocatul V.Berezovschi, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temeii legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de către succesorul părții vătămate, N.Baran și inculpata L.Casumov, care urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii contestate.

7. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de succesorul părții vătămate Baran Nicolae și de inculpata Casumov Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui Casumov Lilia, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 ianuarie 2017.

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun